

Laddstolpe med elmätare i varje uttag på Ekhagens Båtklubb.

Sten Bertil Säby.

El i båtklubben – idag och i morgon

Behovet av el i båtklubben ökar för varje år. Förr användes el mest vid vårrustningen för exempelvis slip- och polermaskiner. Idag finns nästan alltid tillgång till el ute på bryggorna.

Text: Bengt Anderhagen Foto: Bengt Anderhagen & Sten Bertil Säby

BÅTARNA BLIR STÖRRE

och har utrustning som kräver mer el och laddning. På sikt kommer andelen el- och hybridbåtar öka och redan idag vill ägare av el- och hybridbilar kunna ladda dem när de är till sjöss.

Elkostnaderna ökar för klubben och dess medlemmar. Hur ser den elektriska anläggningen ut idag, orkar den med allt högre effektuttag? Hur är kunnandet inom klubben när det gäller dessa frågor? Och rättvisefrågan; ska den som har en liten båt betala lika mycket för el som den som har en stor eller hur kan man lösa det?

EN SOM HAR funderat över dessa frågor och kollat med en del båtklubbar är Sten Bertil Säby, tidigare ordförande i Petersbergs Båtklubb i Vaxholm:

– Allt fler båtklubbar har infört system med individuell elmätning för att hantera den kraftigt ökande elförbrukningen. Det har resulterat i minskade gemensamma kostnader då var och en numera får ta ansvar för sin egen elförbrukning.

– När det gäller uppdelning av elkostnaden av vad som får ingå

i den ordinarie avgiften och vad som var och en själv får betala verkar klubbarna i stort ha samma grundsyn, även om det kan skilja i detaljerna. Det är heller inte alla klubbar som behöver dela upp kostnaderna. Har man en

tämligen likartad och inte alltför stor förbrukning kan man lika gärna låta kostnaderna ingå i den ordinarie avgiften.

Vad finns det för tekniska lösningar för att mäta förbrukningen?

– Det finns enkla, mobila elmätare som ansluts direkt på sladden mellan eluttag och förbrukaren. Det finns bryggstolpar av flera fabrikat med både el- och vattenuttag. Stolparna kan kompletteras med olika utrustning och tjänster för att beräkna och hantera elanvändningen. Förbrukning kan följas genom en integrerad mätare i stolpen men även följas centralt. Det finns utrustning som gör att man kan aktivera eluttaget med hjälp av mobiltelefon.

– Alla dessa funktioner är förstås mer eller mindre tillämpbara beroende på vad som krävs i det enskilda fallet. Det gäller för båtklubben att noga överväga vilken typ av mätare som är mest lämplig, både när det gäller behov och funktion. Ekonomin spelar naturligtvis även en stor roll. Genom kontroll av elförbrukningen går det att minska den och resultatet blir en bonus för både klimat och miljö, säger Sten Bertil Säby.

I EN KOMMANDE artikel kommer vi ta upp detta med säkerheten i elanläggningen samt installation av elstolpar för laddning av elbåtar och elbilar. ☺

I Gävle gästhamn kan man betala via en app.

Blynäsvikens BK använder flyttbar elmätare av märket Flexmate.

Välj rätt brygga till båtklubben

Det ökade intresset för båtlivet och den stora försäljningen av nya båtar innebär att majoriteten av båtklubbarna har kö till sina bryggplatser. Här är några tips till er som funderar på att byta eller uppdatera båtklubbens bryggor. Text: Peter Karlsson

DET KOMMER MÅNGA

frågor till Svenska Båtunionen (SBU) gällande val av bryggor, särskilt i samband med att båtklubben vill utöka eller göra ändringar i hamnen. Många tips inför anläggandet eller förändringar i hamnen finns att läsa i Svenska Båtunionens Hamnbok, som finns att ladda ner gratis på batunionen.se.

TÄNK PÅ ATT vid bygglovsansökningar för bryggor behöver man

redovisa konstruktionen och även ofta redovisa eventuell miljöpåverkan!

STOLPBRYGGOR

På en stolpbrygga ligger gångdäcket 1–1,5 m över vattnet. Stolpbryggor används i första hand vid upp till 2,5 m vattendjup. Stolpen måste slås långt ner i leran för att bryggan ska bli stabil. Vid stenig eller bergig botten stöter man på problem. En fördel med stolpbryggan är att ytvatten kan

flyta fritt mellan stolparna samt att det är bra ljusinsläpp under bryggdäcket.

Det finns några nackdelar, till exempel äts trästolpar upp av skeppsmask västkusten. En stolpbrygga är också en fast installation som inte går att flytta när hamnen behöver anpassas.

Is är ett stort problem, en brygga kan förstöras vid en kraftig isvinter och kan behöva bubblas vintertid så att is inte lägger sig.

TRÄ- & BETONGBRYGGOR

Kan användas i skyddade lägen för båtar upp till 12 m längd och i utsatta lägen för båtar max 10 m längd.

Bryggan byggs med regler som vilar på betongklädda cellplastkroppar. Bryggdäcket är gjort av tryckimpregnerat virke som idag är miljövänligare vilket är bra, men livslängden är dock kortare. Bryggdäckets livslängd är 10–15 år, vilket ger kostnader för underhåll. Mer ljus kommer

Flytbryggor hos Ekerö Båtklubb. Foto: Roland Brinkberg.

ner mellan flytkropparna. Flytkropparna skapar en hård yta under vattnet där många vattenlevande organismer och växter trivs.

BETONGBRYGGOR

Idag byggs nya, större hamnar framför allt med flytande betongbryggor. Livslängden är cirka 50 år, vilket ger en långsiktigt bra ekonomi. Pontonerna byggs av armerad betong på cellplast vilket gör pontonen osänkbar. Skuggningen av en betongbrygga blir dock något större än för en pålad brygga eller en trä-betong flytbrygga.

VÅGDÄMPARE

I hamnen bör våghöjden normalt inte bli högre än 30 cm, när det stormar max 40 cm. Blir vågorna större behövs en vågbrytare.

Flytande vågbrytande bryggor har stora miljöfördelar jämfört med stenpirar då vattenomsättningen inne i hamnen blir större.

PUMPEFFEKT?

Pumpeffekt syftar på att en flytbrygga skulle skapa stora sug- och tryckvågor som spolar bort vegetationen på botten när bryggan rör sig upp och ned i vågor. SBU har inte hittat några undersökningar som styrker att pumpeffekt kan uppstå.

SKUGGZONER?

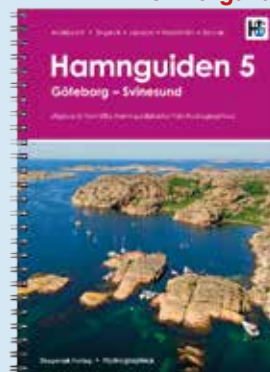
I hamnar med mjuka, känsliga ålgräsbottnar kan skugga vara ett problem. Skuggzoner är den yta på botten som skuggas helt eller delvis av brygga och båtar. Det finns få undersökningar ➔

Hamnguiden

- Drömhamnen finner du i Hamnguiden!
- 4800 natur- och gästhamnar i Skandinavien/Medelhavet.
- Flygfoto och detaljerad karta över varje hamn.
- Drönarfilmer från Stockholms skärgård.

1. Hamnguiderna som böcker- 698 kr per bok.

2021 utgåva

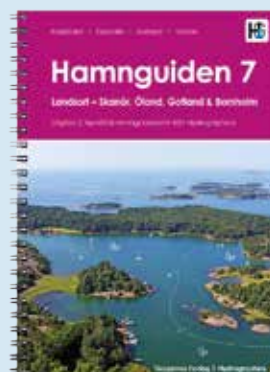

Svinesund-Göteborg

Hydrographica kartor

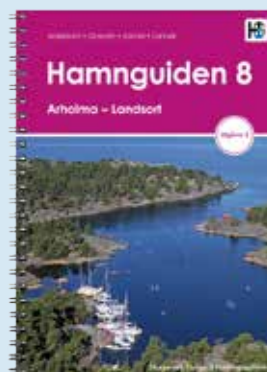

Danmark och SV Sverige

Landsort - Skanör, Öland
Gotland & Bornholm

Hydrographica kartor

Arholma-Landsort

Hydrographica kartor

Vänern och Vättern - Göta älv
Dalslands kanal - Göta kanal

Hydrographica kartor

Norge

2. Hamnguiden Online prenumeration

- Årsprenumeration med alla Hamnguides, 498 kr per år.
- www eller app för olika plattformar.

www.harbourguide.com

av detta, men ljus är viktigt för växtligheten.

Skuggeffekt måste mätas med hänsyn till sikten i vattnet, som kan variera kraftigt. Skuggeffekten minskas om båtarna ofta lämnar bryggan. Finns det ålgräs där bryggan ska anläggas bör miljöaspekterna undersökas väldigt noga.

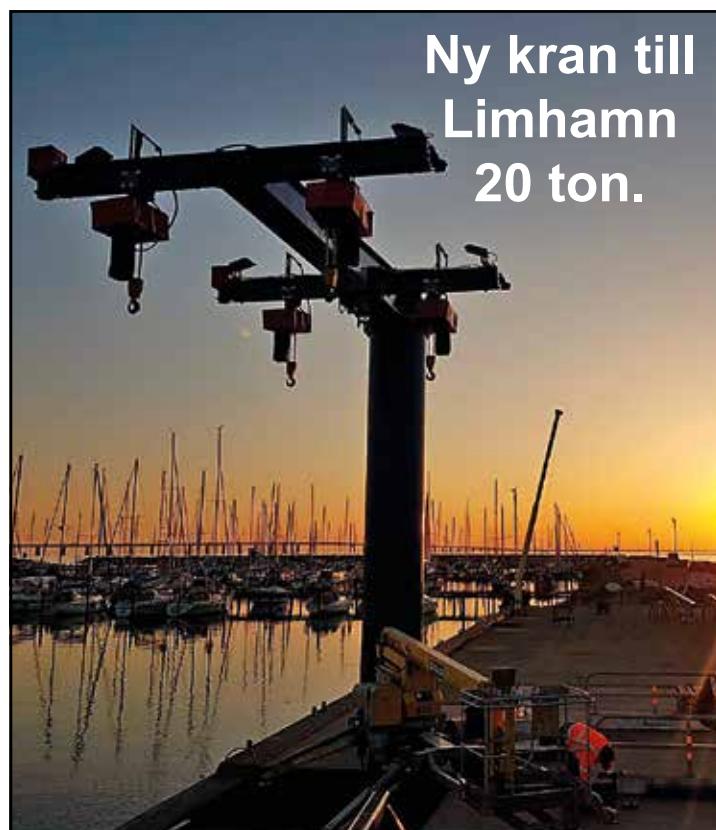
FÖRANKRING

Om det finns extra känslig botten med till exempel ålgräs i hamnen kan bryggan förankras med sträckta förankringar i stället för kätting. Det finns fungerande och beprövade förankringssystem. De är initialt en dyrare investering, men de har en längre hållbarhet än kätting. På mindre känsliga bottnar och på större djup är kätting ett bra val.

Viss uppgrumling kan uppstå vid stora rörelser i bryggan vid till exempel storm, men det ger en väldigt liten miljöpåverkan. Musslor, andra djur och tång etablerar sig snabbt på kättingarna och skapar nya ekosystem runt bryggorna. ☺

Flytbryggor med Y-bommar hos Färingarnas Båtklubb. Foto: Roland Brinkberg.

**Ny kran till
Limhamn
20 ton.**

interlift
LYFT- & MATERIALHÄNTERING

Tel: 010-188 22 00 • www.interlift.se

SHIPCONTROLLER

Fjärrstyr din båt!

Manövrera båten med stor frihetskänsla samt ökad säkerhet och trygghet. Rör dig fritt på båten när du hanterar motorer, thruster, ankarspel och annan utrustning ombord.

Välj mellan olika modeller och funktioner på våra trådlösa fjärrkontroller från Shipcontroller.

En display gör att du tydligt ser information från båtens instrument såsom fart, djup, kurs, kedjeräknare mm. Du kan dessutom styra dubbla ankarspel.

Du hittar våra produkter på www.shipcontroller.se

Kontakta oss på 08-755 52 00, info@scandor.se

Scandor Agentur AB